

GEMEENTE
Schagen

Document	Archeologisch en Cultuurhistorisch Advies
Plangebied	Trambaan 30, Warmenhuizen, gemeente Schagen
Adviesnummer	22242
Opsteller	drs. C.M Soonius (regio archeoloog) & A.S. de Groot (archeoloog)
Datum	08-12-2022

Advies	<u>Archeologie</u>: toevoegen bouwvlak geen bezwaar vanwege de aanwezigheid watersilo's die ondergrond hebben verstoord Voor de rest van het plangebied: Handhaven dubbelbestemming Waarde-Archeologie 3 of hanteren vrijstellingsgrens (1.000 m²) uit beleidskaart archeologie 2022. <u>Cultuurhistorie</u> Handhaven en versterken waardevol groen Cultuurhistorische waarden worden niet aangetast
Vervolgtraject	Geen.

Archeologisch en Cultuurhistorisch Advies

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Schagen (contactpersoon: dhr. Gerard van Leeuwen) is gekeken naar het archeologische en cultuurhistorische aspect met betrekking tot het slopen van het glastuinbedrijf met opstallen aan de Trambaan 30 te Warmenhuizen, gemeente Schagen. Het bouwvlak is nodig om een vrijstaande woning te realiseren ter plaatse van de huidige watersilo's aan de zuidoostzijde van het perceel.

Het bouwvlak krijgt een omvang van 1.400 m². Hier zal een de vrijstaande woning worden gerealiseerd (afb. 1 en 2). De ondergrond ter hoogte van het bouwvlak is verstoord door de aanleg van de watersilo's. De quickscan is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanprocedure.¹

2. Bestemmingsplan & beleidskaart archeologie

In het vigerend bestemmingsplan Bestemmingsplan Landelijk Gebied Harenkarspel (vastgesteld op 11-12-2012) is voor het gehele plangebied een dubbelbestemming Waarde-Archeologie 3 opgenomen (vrijstellingsgrens 500 m² en 35 cm).² De vrijstellingsgrens is afkomstig van de beleidskaart archeologie van de voormalige gemeente Harenkarspel (af. 3).³

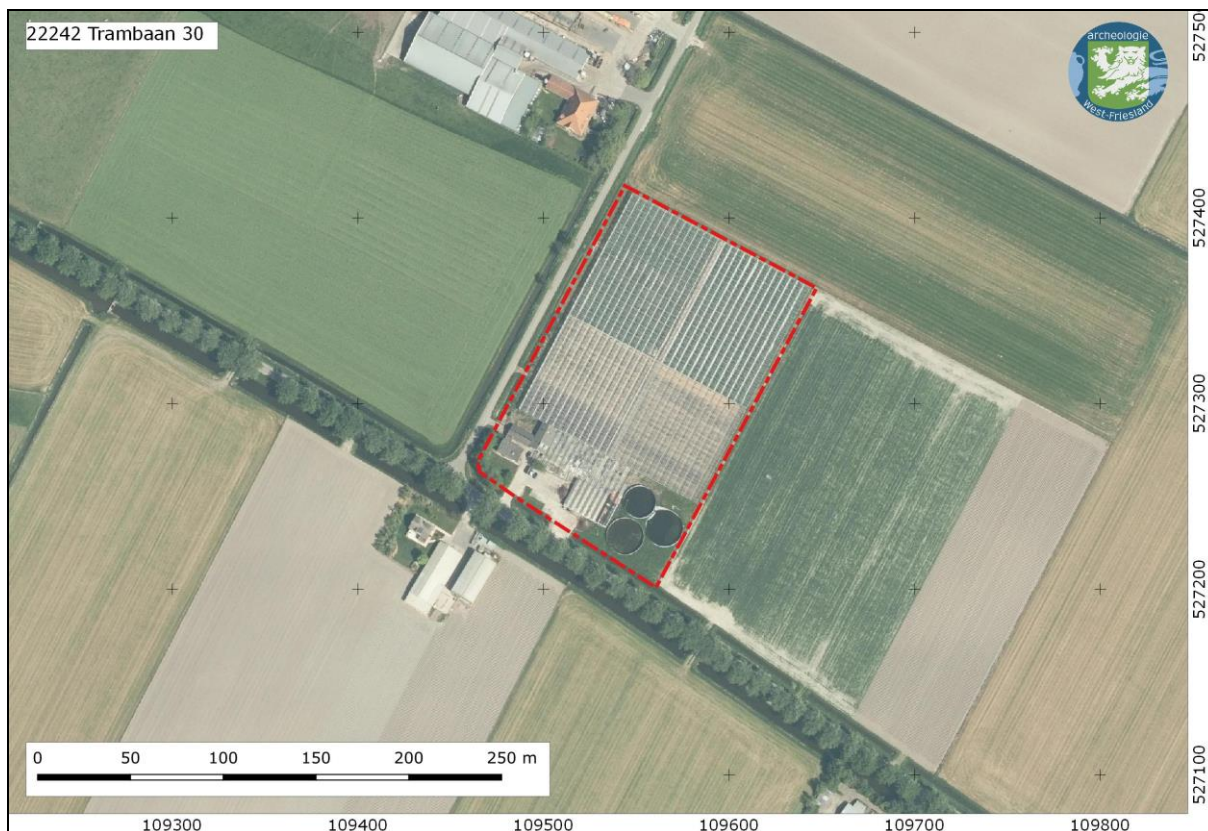
In de voormalige gemeente Harenkarspel komen zones voor, die door hun hoge ligging in het landschap aantrekkelijk zijn geweest voor bewoning in de Prehistorie en later. Voor deze

¹ BJZ.nu 2022.

² BügelHajema 2012: NL.IMRO.0441.BPLGH2009-OH02.

³ Nyst e.a. 2010.

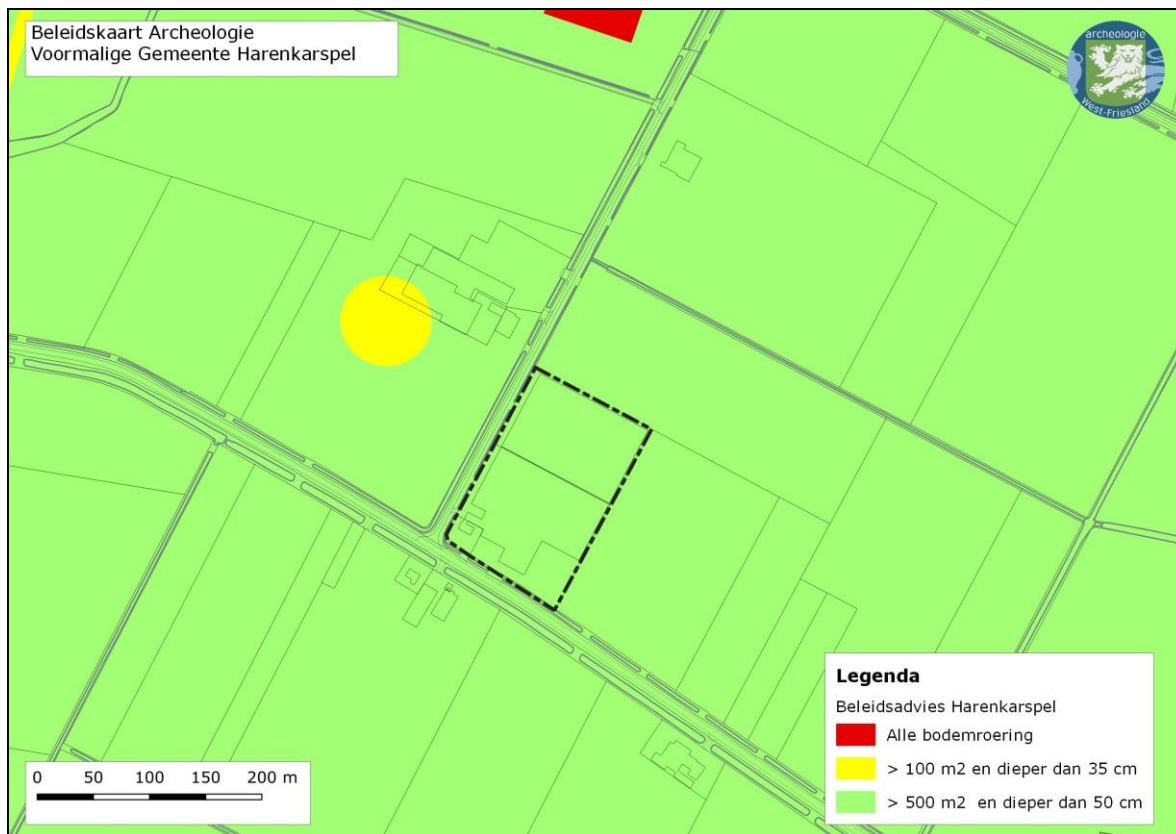
bewoningszone met veel terpen geldt dat bij grondroerende werkzaamheden met een omvang van meer dan 500 m² rekening moet worden gehouden met de aanwezigheid van archeologische waarden (lichtgroene vlak op afb. 3). De archeologische verwachting is niet nader gespecificeerd in de nota.

Afbeelding 1. Ligging plangebied op recente luchtfoto (bron: PDOK).

Afbeelding 2. Gewenste situatie Trambaan 30 met geel bouwvlak (bron: BJZ.nu).

Afbeelding 3. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) op de beleidskaart archeologie

3. Cultuurhistorische achtergrond

Cultuurhistorische elementen

Op basis van de cultuurhistorische analyse van de omgeving kan een aantal cultuurhistorische elementen worden aangewezen in (de omgeving van) het plangebied (afb. 4).⁴

Het plangebied ligt langs de Trambaan, die in het begin van de 20ste eeuw is aangelegd. De Trambaan is voorzien van wegsloten. Ten noordwesten van het plangebied ligt het kasteelterrein Nuwendore. De Westfriese Omringdijk (incl. kwaliteitszone) ligt ten westen van het plangebied. Bewoning in de omgeving is aangetoond vanaf de 9de eeuw.

In de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw is de ruilverkaveling het Geestmerambacht uitgevoerd. Hierbij zijn sloten gedempt, terpen afgegraven en nieuwe wegen aangelegd. Deze ingrepen hebben grote gevolgen gehad voor het bodemarchief.

Waardevol groen

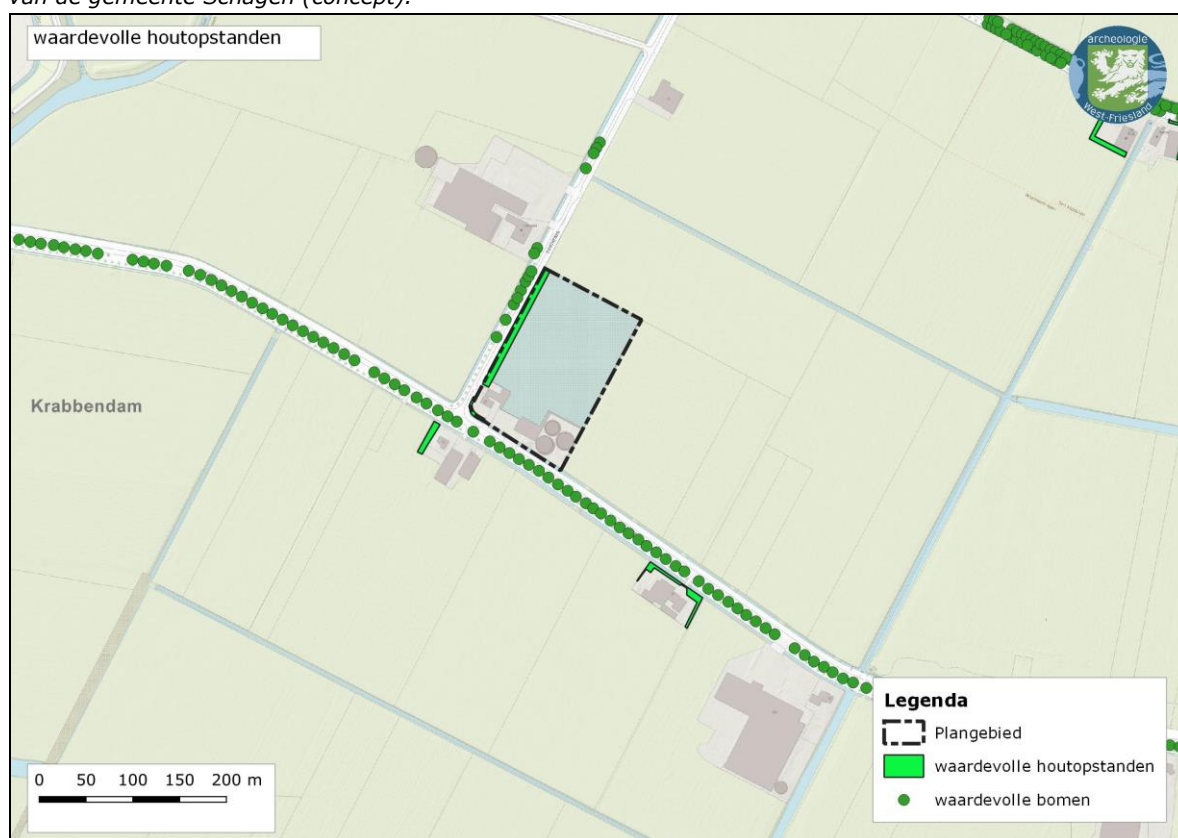
De westelijke begrenzing van het plangebied wordt gevormd door waardevolle houtopstanden. Behoud hiervan wordt sterk aanbevolen.

Het toevoegen van een bouwvlak zal de aanwezige cultuurhistorische waarden niet onevenredig schaden.

⁴ Soonius, De Groot & Schinning 2022.

Afbeelding 4. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de cultuurhistorische elementenkaart van de gemeente Schagen (concept).

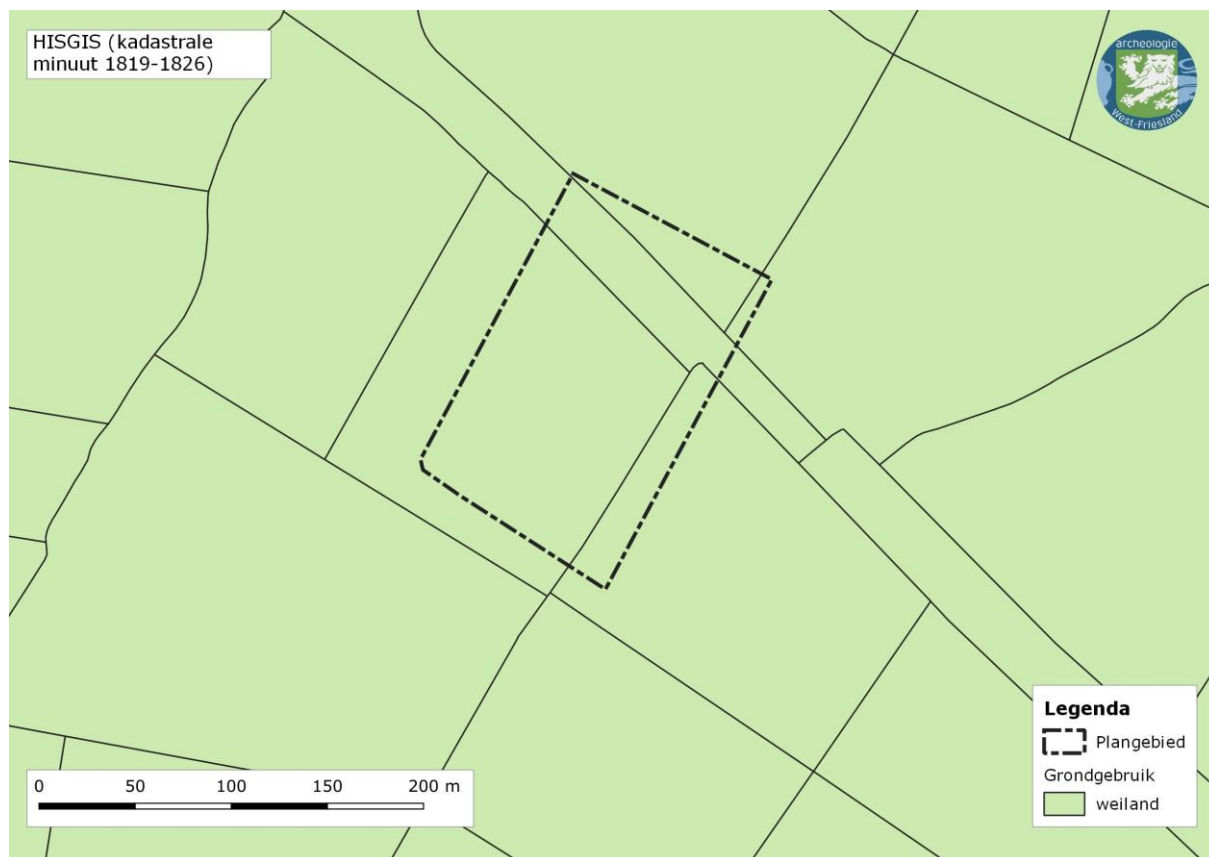
Afbeelding 5. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) ten opzichte van het waardevol groen.

Historisch kaartmateriaal

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de kaart van Dou (1651-1654) is in de omgeving van geen bebouwing zichtbaar.

Op de HISGIS (de gevectoriseerde kadastrale minuutkaart uit 1826) is ook geen bebouwing zichtbaar binnen het plangebied (afb. 6). In de oorspronkelijke aanwijzende tafel (OAT) staat aangegeven dat de gronden destijds in bezit waren van Klaas Akkerman (boer) en in gebruik als weiland (afb. . De op de kadastrale minuut zichtbare percelering is niet meer herkenbaar.

De tramlijn Alkmaar-Schagen is in 1913 aangelegd. Na het opheffen van de lijn in 1933 werd dit deel van de tramlijn in gebruik genomen als weg.

Afbeelding 6. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de grondgebruikkaart uit 1819 (Bron: Hisgis).

4. Archeologisch en geologische bronnen

In het landelijke registratiesysteem Archis staat drie onderzoeksmeldingen met veldwerk geregistreerd uit de omgeving van het plangebied (afb. 7).

Ten zuiden van de Trambaan, ter hoogte van Trambaan 13 is in 2013 en 2021 een booronderzoek uitgevoerd.⁵

De archeologische verwachting is getoetst d.m.v. een verkennend booronderzoek. In het uiterste zuiden is een potentieel bewoonbaar niveau uit de prehistorie aanwezig. Op basis van de kalkrijkheid van dit niveau, dat zich onder een dunne veenlaag bevindt, kan gesteld worden dat dit niveau waarschijnlijk ongeschikt was voor bewoning. In de rest van het plangebied is geen dunne veenlaag meer aanwezig en kan de archeologische verwachting naar beneden worden bijgesteld.

⁵ Exaltus 2013: Archisnummer 2410732100; Groenhuijzen 2021: Archisnummer 4952781100

Het plangebied is afdoende onderzocht en is vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie (afb. 8).

Ten noorden van de weg is ten behoeve van een bestemmingsplanwijziging van Bejo Zaden BV een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het betrof een uitbreiding van het areaal aan kassen en gebouwen ten behoeve van de opslag en verwerking van zaad.⁶

Tijdens het booronderzoek zijn 48 boringen gezet. In geen van de boringen zijn archeologische indicatoren aangetroffen. Op grond van de resultaten van het onderzoek acht het archeologisch bureau een archeologisch vervolgonderzoek niet noodzakelijk.

Het plangebied is afdoende onderzocht en is vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie (afb. 8).

Afbeelding 7. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) met onderzoeksmeldingen met veldwerk (Bron: Archis3).

5. Gespecificeerde archeologische verwachting

Vanaf maaiveld geldt binnen het plangebied een lage verwachting voor resten uit de Nieuwe tijd. Deze zullen door de ruilverkaveling zijn aangetast. Binnen het plangebied zijn geen aanwijzingen voor een terp of terprestant uit de Late Middeleeuwen.

Onder het laatmiddeleeuwse kleidek (dikte 60-100 cm) kunnen sporen van bewoning en gebruik uit de Romeinse tijd tot de 12de eeuw voorkomen. Voor wat betreft de Romeinse tijd en de Vroege Middeleeuwen geldt dat de bewoning plaatsvond op het veen. In de ondergrond kunnen in principe ook sporen van bewoning uit de Bronstijd voorkomen. Deze bevinden zich op goed gerijpte afzettingen van het Laagpakket van Wormer.

Op de nieuwe beleidskaart is de vrijstellingsgrens voor archeologisch onderzoek naar boven bijgesteld (van 500 naar 1.000 m2).⁷

⁶ Schorn 2016: Archiszaaknummer 3300939100.

⁷ Soonius, de Groot & Schinning 2022.

Abbeelding 8. Ligging plangebied op de beleidskaart archeologie (2022: concept).

6. Conclusie & Advies

In het kader van een bestemmingsplanwijziging is gekeken naar het archeologische en cultuurhistorische aspect met betrekking tot het slopen van het glastuinbedrijf met opstallen aan de Trambaan 30 te Warmenhuizen, gemeente Schagen. Het bouwvlak is nodig om een vrijstaande woning te realiseren ter plaatse van de huidige watersilo's aan de zuidoostzijde van het perceel.

Het bouwvlak krijgt een omvang van 1.400 m². Hier zal een de vrijstaande woning worden gerealiseerd. De geplande nieuwbouw zal de vrijstellingsgrens van archeologisch onderzoek niet overschrijden.

Indien de (grondroerende) plannen ongewijzigd blijven, is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk.

De dubbelbestemming Waarde-Archeologie 3 dient te worden gehandhaafd of indien mogelijk kan de vrijstellingsgrens voor archeologisch onderzoek worden bijgesteld naar 1.000 m².

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is er geen bezwaar om een bouwblok toe te voegen binnen het plangebied.

7. Bronnen

Archis

BJZ.nu, 2022. Concept Bestemmingsplan perceel Trambaan 30 te Warmenhuizen en woningbouw Beemsterboerweg te Waarland. BJZ.nu, Almelo.

BügelHajema 2012. Bestemmingsplan Landelijk Gebied Harenkarspel (vastgesteld 11-12-2012).: NL.IMRO.0441.BPLGH2009-OH02 (www.ruimtelijkeplannen.nl)

Exaltus, R., 2013. Warmenhuizen, Trambaan, gemeente Schagen (NH.). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. Steekproefrapport 2013-07/01Z. De Steekproef bv, Zuidhorn.

HISGIS

Groenhuijzen, M., 2021. Archeologisch bureau- en booronderzoek voor het plangebied Warmenhuizen-Trambaan 13, gemeente Schagen. ZAN-rapport 952. VUHbs archeologie, Amsterdam.

Nyst, C.L., E.J. van Rooijen & J.M. van der Veen, 2011. *Beleidsnota Cultuurhistorie Gemeente Harenkarspel*, Stichting Cultuurcompagnie Noord-Holland, Alkmaar.

Schorn, E.A., 2016. Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase Trambaan Warmenhuizen. Archeodienst Rapport 755. Archeodienst BV, Zevenaar.

Soonius, C.M., A.S. de Groot & F.C. Schinning, 2022. Toelichting Beleidskaart Archeologie en Cultuurhistorische Elementenkaart gemeente Schagen. West-Friese Archeologische Notities 68. Archeologie West-Friesland, Hoorn.